

ODTÜ PSİKOLOJİ BÖLÜM BÜLTENİ

S A Y I 2 2

N İ S A N - M A Y I S - H A Z İ R A N 2 0 2 2

Dopdolu bir
içerikle yeni
sayımız!

Bu Sayıda:

İşaret Dili ve Jest Kullanımının Uzamsal Dil ve Bellek Gelişimine Etkileri	1
Dr. Dilay Z. Karadöller	
Bölümden Haberler	2-3
Ödüller ve Başarılar	4
Yayınlar	4
Sunumlar	4
Tezler	5
Dört Cevapta Doktora Tezim	5-6
Bunları Biliyor Muydunuz?	7
Ek Görevli Hocalarımız	7

İşaret Dili ve Jest Kullanımının Uzamsal Dil ve Bellek Gelişimine Etkileri

Bölümümüz ek görevli öğretim görevlilerinden **Dr. Dilay Z. Karadöller**, çocuklarda uzamsal dil gelişimi konusunda yapılan çalışmalardan söz etti.

Çocuklar çok erken yaşlardan itibaren çevrelerindeki objeleri ve bu objelerin birbirleriyle olan uzamsal ilişkileri üzerine (Örn: tabağın sağında duran bir kaşık) düşünmeye ve konuşmaya başlar. Objeler arası uzamsal ilişkiler üzerine düşünmek ve konuşmak bir çocuğun bilişsel gelişiminin en temel adımlarından biridir. Geçmiş yıllarda yapılan birçok çalışma uzamsal dil ve bilişin birbirleriyle ilişkili sistemler olduğu ve hatta uzamsal dil gelişiminin uzamsal bellek gibi bilişsel sistemleri etkilediğini göstermiştir. Ancak, yapılan bu çalışmalar sadece normal gelişim gösteren çocukların sözlü dil kullanımındaki varyasyonların bellek üzerine etkilerine odaklanmıştır. Oysa ki, dil edinim süreçlerindeki diğer varyasyonlar dil ve bilişsel gelişim arası ilişkiyi incelememizde önemli rol oynama potansiyeline sahiptir.

Bu varyasyonlardan birincisi dil modalitesinden gelen farklılıklardır. Örneğin, çocuklar sözlü dile ek olarak, çevrelerindeki insanların iletişim amacıyla el ve beden jestleri kullandığını gözlemler ve kendileri de bu jestleri kullanırlar. Diğer bir örnek ise sadece görsel-uzamsal modalitede ifade edilen işaret dilleri öğrenen ve tek iletişim yöntemi olarak işaret dili kullanan sağır çocuklardır. Nesnelere arası uzamsal ilişkilerin sözlü dil, jest ve işaret dili aracılığıyla ifade edilmesi arasında temel birkaç farklılık vardır. Bunlardan en önemlisi sözlü dil uzamsal ilişkileri "sağ-sol" gibi terimler üzerinden kavramsal olarak temsil ederken, jest ve işaret dili aracılığıyla ifade edilen uzamsal ilişkilerin analog ve ikonik bir temsil içermesidir. Objeler arası uzamsal ilişkileri ifade etmede sözlü dil, jest veya işaret dili kullanmanın uzamsal dil kullanımını ve bilişsel süreçlerin ilişkisine olan etkisi bilinmemektedir.

Bu varyasyonlardan ikincisi ise işitme engelli çocukların işaret dili edinim zamanlaması farkları ile ilgilidir. Sağır çocukların sadece %10'luk bir kesiminin sağır anne-babası vardır. Bu çocuklar, ev ortamında doğuştan itibaren işaret dili öğrenirler. Sağır çocukların %90'a yakınının ise işitme engelli anne-babaları vardır. Bu çocuklar, işitme engelleri sebebiyle çevrelerinde konuşulan dile erişemezler. Anne-babaları ise işaret dili bilmediklerinden, bu çocuklar işitme engelli okuluna başlayana kadar herhangi bir konuşma veya işaret dili edinemezler. Bu tip atipik dil edinim süreçlerinin uzamsal dil kullanımı ve uzamsal bellek ilişkisine etkisi bilinmemektedir.

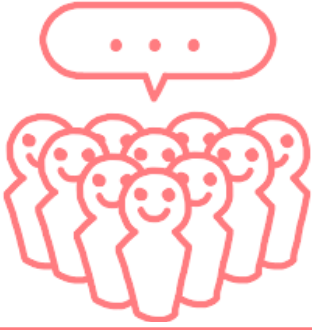
Geçtiğimiz 6 yıldır Max Planck Dilbilim Enstitüsü ve Radboud Üniversitesi Nijmegen bünyesinde yaptığım doktora çalışmalarım kapsamında, uzamsal dil ve bellek ilişkisine dair alanyazının ötesine geçmek amacıyla, dil modalitesi varyasyonları ve

işaret dili edinimi zamanlaması farkları üzerine çalışmalarımı sürdürmekteyim. Son 1 yıldır ise Koç Üniversitesi Dil ve Biliş Laboratuvarı bünyesinde doktora sonrası araştırmacı olarak yürüttüğüm çalışmalarda uzamsal dil kullanımının hem uzamsal bilişsel süreçlere hem de sayı algısı gelişimine olan etkisini araştıran çalışmalar yürütmekteyim. Koç Üniversitesi bünyesinde yaptığım çalışmaların yanı sıra, Güz 2021 ve Bahar 2022 dönemlerinde Orta Doğu Teknik Üniversitesinde ek görevli olarak verdiğim "Language Acquisition & Development" ve "Cognitive Development" derslerinde lisans ve yüksek lisans öğrencileri ile dil ve bilişsel gelişime dair teorik ve deneysel bilgi birikimimi aktarmaktan mutluluk duyduğumu belirtmek isterim.

Dr. Dilay Z. Karadöller

Editör:
Ar. Gör. Gizem Fındık

E-posta:
psynews@metu.edu.tr

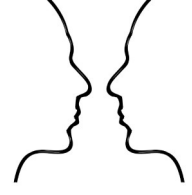
Bölümden Haberler

Öğretim üyelerimizden Prof. Dr. Tülin Gençöz'ün Baş Editörlüğünü üstlendiği AYNA Klinik Psikoloji Dergisi'nin yeni sayısı çıktı.

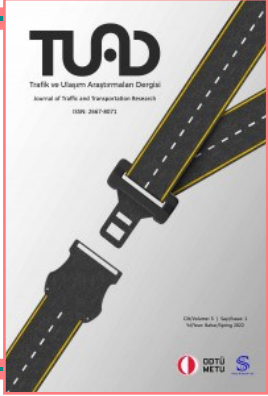
Öğretim üyelerimizden Prof. Dr. Tülin Gençöz'ün Baş Editörlüğünü yürüttüğü, AYNA Klinik Psikoloji Dergisi nicel, nitel, vaka, eser incelemesi gibi farklı türlerdeki Türkçe veya İngilizce makalelere yer vermektedir. Yılda 3 sayı olarak yayınlanan, TR Dizin ve Uluslararası alan dizini EBSCOhost dizinlerinde yer alan AYNA Klinik Psikoloji Dergisi'nin Lacanyen Psikanaliz (2017, Cilt 4, Sayı 3) ve Nitel Araştırmalar (2019, Cilt 6, Sayı 1) özel sayıları da bulunmaktadır. 2022 Haziran ayında derginin 9. Cilt, 2. Sayısı yayınlanmıştır. Dergide yer alan makalelerin tam metinlerine <https://dergipark.org.tr/pub/ayna> adresi üzerinden erişebilirsiniz.

AYNA DERGİ

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
Psikoloji Bölümü

AYNA Klinik Psikoloji Dergisi
AYNA Clinical Psychology Journal

Trafik ve Ulaşım Psikolojisi Programı ve Güvenlik Araştırma Birimi (GAB) öğretim üyeleri ve araştırmacıları tarafından yayımlanan TUAD'ın yeni sayısı çıktı.

Trafik ve Ulaşım Psikolojisi Lisansüstü Programları ile Güvenlik Araştırma Birimi öğretim üyeleri ve araştırmacıları tarafından çıkarılan "Trafik ve Ulaşım Araştırmaları Dergisi - TUAD"ın yeni sayısı Nisan 2022'de yayımlandı. TUAD'ın Nisan 2022 sayısına erişim bağlantısı:

<https://dergipark.org.tr/tr/download/issue-full-file/69784>

"Perceptual Illusions" dersinde poster sunumları yapıldı.

Dr. Öğr. Üyesi Dicle Dövençioğlu tarafından verilen "PSY4205 - Perceptual Illusions" dersi kapsamında yapılan çalışmalar 17 Haziran 2022'de Beşeri Bilimler Binasında poster olarak sunuldu.

Polis Akademisi tarafından düzenlenen panelde davetli konuşmacı olarak yer aldık.

Doç. Dr. Bahar Öz ile doktora öğrencileri ve araştırma görevlileri Derya Azık, Gizem Fındık ve Şerife Yılmaz, Polis Akademisi tarafından 11 Mayıs'ta düzenlenen, 2. Trafik Güvenliği Çalıştayı'na davetli konuşmacı olarak katıldı.

ODTÜ Psikoloji Bölümü Seminer Serisi kapsamında konuşmacılarımız vardı:

- 1 Nisan'da Dr. Derya Karataş, "Relationships between Self-compassion, Masculinity Stress and Psychological Violence against Women",
 - 8 Nisan'da Arş. Gör. Şerife Yılmaz, "Organisational Safety Climate and Professional Driving",
 - 22 Nisan'da Dr. Öğr. Üyesi Sezen Kışlal, "Belleğin Bütünleştirme Sürecine Müdahale ile Beklentisel Bulantının Önlenmesi",
 - 29 Nisan'da Dr. Öğr. Üyesi Banu Cingöz Ulu, "Normative Conflict Model of Dissent: What is It and Why doesn't It Work in Turkey?",
 - 13 Mayıs'ta Dr. İlker Dalgar, "İdeolojik A(simetri): Farklı Sosyal Gruplara Yönelik Hoşgörüsüzlük ve Önyargı",
 - 20 Mayıs'ta Dr. Buse Gönül, "Children's Reasoning about Inequalities and Social Exclusion",
 - 27 Mayıs'ta Arş Gör. Cavit Deniz Pala, "Response Bias in Recognition Memory",
 - 3 Haziran'da Dr. Miri Besken, "Cooking through Perceptual Disfluencies: The Effects of Auditory and Visual Distortions on Predicted and Actual Memory Performance",
 - 10 Haziran'da Dr. İbrahim Öztürk, "The Big Three and Big Five Factors of Personality and Driver Behaviours and Accident Involvement: A Systematic Review",
 - 17 Haziran'da Doç. Dr. Başak Şahin Acar, "Autobiographical Memory Development in Familial Context",
- başlıklı konuşmasını yapmak üzere konuk oldu.

Vefat.

Bölümümüz öğretim üyesi Prof. Dr. Özlem Bozo Özen'in annesi Sebahat Bozo vefat etmiştir. Kendisine Tanrı'dan rahmet, yakınlarına ve sevenlerine başsağlığı ve sabır diliyoruz.

Bölümden Haberler

Dil ve Bilişsel Gelişim Laboratuvarı Seminerleri kapsamında konuşmacılarımız vardı:

20 Nisan'da Koç Üniversitesi'nden Dr. Dilay Z. Karadöller, "Effects of Modality Differences on the Development of Spatial Language and Memory" başlıklı konuşmasını yapmak üzere konuk oldu.

PSY481 - Topics in Experimental Psychology dersi kapsamında konuklarımız vardı:

12 Mayıs'ta Bilkent Üniversitesi'nden Dr. Öğr. Üyesi Burcu Ayşen Ürgen "Top-down and Bottom-up Processing of Biological Motion Perception in the Human Brain" başlıklı konuşmasını gerçekleştirdi.

PSY4205 - Perceptual Illusions dersi kapsamında konuklarımız vardı:

16 Mayıs'ta Türk Hava Yolları'ndan Kaptan Deniz Özhan "Vestibular Illusions in Aviation" konulu konuşmasını gerçekleştirdi.

ODTÜ Psikoloji Lisansüstü Programı Psikanalitik Track tarafından düzenlenen seminerler dizisinin ilki-ne, Dr. Leon Brenner konuk oldu.

ODTÜ Psikoloji Lisansüstü Programı Psikanalitik Track tarafından düzenlenen seminerler serisinde, 11 Nisan 2022 Pazartesi günü Dr. Leon Brenner "Autism in the Lacanian Orientation" konulu konuşmasıyla konuğumuz oldu. Bu seminer kapsamında Dr. Leon Brenner, otizmi Lacanyen bir bakış açısıyla ele almış ve klinik örnekler üzerinden tartışmalarla konuya oldukça kapsamlı kuramsal ve pratiğe yönelik bakış açıları getirmiştir.

Her ne kadar Jacques Lacan Psikanalitik kuramında otizm odaklı detaylı bilgi vermese de birçok takipçisi onun oluşturduğu kavramlar üzerinden otizmi Lacanyen perspektiften ele alan çalışmalar yürütmüştür. Benzer şekilde Leon Brenner de Lacanyen perspektiften otizmi derin bir şekilde inceleyerek ele almış ve "Autistic Subject: On the Threshold of Language" isimli kitabını 2020 yılında yayınlamıştır. Bu kitap, Palgrave psikoloji kitapları arasında 2021 yılında en çok satan kitaplar arasına girmiştir. Brenner, bu kitabında otizmi daha çok semptomlar üzerinden ele alan günümüzdeki anlayıştan ziyade, Lacanyen kuram temelinde inşa ettiği bir bakış açısıyla incelemiştir. Bu kapsamda otizmi, özne için ayrı bir yapılanma şekli olarak tanıtmakta ve bir patoloji olarak değil, bir var oluş şekli (mod of being) olarak ele almaktadır. Bir diğer ifadeyle otizmi; Lacan'ın ortaya koymuş olduğu psikoz, perversiyon ve nevroz gibi yapıların yanında kendi başına öznel bir yapı olarak değerlendirilmektedir. Otizmin bu yapılardan herhangi birisine indirgenemeyeceğini öne sürmüş ve otizmi diğer yapılardan bağımsız bir şekilde otistik yapı (autistic structure) olarak adlandırmıştır. Bu bağlamda kitabında otizmin diğer yapılardan farklılığını vurgulayan özellikler üzerinde ağırlıklı olarak durmuş ve otizmin altında yatan yapısal mekanizmayı kavramsallaştırmaya odaklanmıştır. Nitekim Brenner, psikozdaki ve otizmdeki semptomların birbirlerine benzemesine rağmen altta yatan mekanizmalarda farklılıklar olduğunu düşünmektedir. Kitabında da otistik yapıyı (autistic structure) karakterize eden mekanizmayı psikozdan farklı olarak ele almış ve "otistik hesaptan düşme" (autistic foreclosure) olarak adlandırmıştır. Lacanyen klinik uygulamalar çerçevesinde bu düşünce, otizme getirilmiş olan yeni ve özgün bir yorumdur. Bu kapsamda Brenner'in otistik hesaptan düşmeyi, psikozdaki hesaptan düşme ve nevrozdaki bastırma mekanizmaları ile karşılaştırması kitabındaki en can alıcı noktalardan biridir. Ona göre, otizmdeki hesaptan düşme psikozdaki hesaptan düşmenin daha keskin bir versiyonudur.

Brenner'in otizmi detaylı bir şekilde ele aldığı bu kitabını içerik olarak zengin yapan yönlerden birisi de kullandığı kavramları Lacanyen kuramın içerisindeki başka kavramlarla da ilişkilendirerek sunuyor olmasıdır. Lacanyen kuramdaki mevcut kavramları otizm çerçevesinde yeniden yorumlamaktadır. Örneğin; otistik yapının mekanizması olduğunu söylediği otistik hesaptan düşmenin nasıl bir yapılanmaya sebep olduğuna ve sonuçlarına ayrıntılı bir şekilde değinmiştir. Kitabın bu gelişimsel süreç odaklandığı bölümünde, otistik hesaptan düşmenin sonucunun özellikle simgesel düzenin işleyişi ile ilgili olduğunu belirtmektedir. Bu bağlamda da otistik yapının, simgesel alanı yani gösterenlerin alanını (domain of signifiers) reddettiğinin (refusal) altını çizmektedir. Bir diğer deyişle otizmde Başka'nın alanına bir erişim olmadığını savunmaktadır. Ancak burada Brenner'in dikkat çektiği farklı bir nokta vardır ki o da otizmde gösterenlerin (signifier) alanına erişim yokken; dile olan erişimin işaretler (sign) ile ilişkili olduğudur. Bir diğer deyişle Brenner'a göre, otizmde gösterenlerden ziyade işaretler daha önemli bir noktada bulunmaktadır. Nitekim bu durum, otizmde dilin kullanımındaki esnekliği etkilemektedir. Buradan da yola çıkılarak kitabının isminden de anlaşılabilir gibi dilin ve kullanımının otizm açısından önemi vurgulanmaktadır. Gelişimsel süreçte, otizmdeki yapılanmada dile girişin önemli olduğunu ancak dilde yabancılaşmanın reddedildiğini vurgulamaktadır. Bu kapsamda da mevcut literatürdeki otistik spektrum olarak kullanılan kavramın yerine "otistik linguistik spektrum" kavramının kullanımını önermiştir.

Bunlara ek olarak Brenner, kitabında otizm açısından ele alınan gerekli olduğunu düşündüğü "rim" kavramını vücudu çevreleyen deri aracılığıyla tanıtmaktadır. Bu kavramdan bahsederken iç-dış arasındaki ayrım ile ilişkisi olması yönünden bu kavramın otizm açısından önemli olduğunu belirtmektedir. Nitekim kitabında bu kavramın birçok farklı kullanım şeklini detaylı olarak ele almıştır.

Bahsi geçen kitabında Brenner, otizme Lacanyen psikanalitik oryantasyon eşliğinde katmış olduğu bu yeni bakış açısının bir sonucu olarak klinik pratikteki bazı uygulamalarda gördüğü problemlere de değinmektedir. Bu bağlamda klinisyenlerin dikkat etmesi gereken hususları ayrı başlıklar altında incelemiştir. Bununla birlikte otizmi bir yapı olarak ele alması ile de paralel olarak klinikte otizmliler ile çalışılırken asıl amacı otizmi "tedavi etmek" olduğu gibi bir yaklaşım tarzından uzaklaşılması olduğunu vurgulamakta ve bu kişiler/özneler için günlük hayata adaptasyonunun kuvvetlendirilmesinin önemini altını çizmektedir. Bu anlamda Brenner'in "Autistic Subject: On the Threshold of Language" isimli kitabının sadece kuramsal yönden değil aynı zamanda tartışılan kuramın klinik uygulamalar ile ilişkilendirilmesi yönünden de zengin bir kaynak olduğu görülmektedir.

S. Berfin Uçurum

Ödüller ve Başarılar

-2020-2021 Akademik Yılı ODTÜ Lisansüstü Tez Ödülü'ne, tez danışmanlığını Prof. Dr. Nuray Sakallı'nın yaptığı Sami Çoksan'a ait "THE EFFECT OF THE CONTENT OF INTERGROUP CONTACT AND INGROUP IDENTIFICATION ON SUPPORT FOR SOCIAL CHANGE AMONG ADVANTAGED GROUP MEMBERS" başlıklı tez seçilmiştir. Kendilerini tebrik eder, başarılarının daim olmasını dileriz.

-2020-2021 Akademik Yılı ODTÜ Lisansüstü Ders Performans Ödülü'ne; Doktora öğrencimiz Betül Kanık, Yüksek lisans öğrencilerimiz Feyzanur Yön, Merve Timuroğulları ve Batıkan Özkan layık görülmüştür. Öğrencilerimizi tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyoruz.

-Çalışmaları, IV. Sosyal Psikoloji Kongresi En İyi Poster Bildiri Üçüncülük Ödülü'ne layık görülen doktora öğrencimiz ve araştırma görevlimiz Erkin Sarı ve çalışma arkadaşlarını tebrik eder, başarılarının daim olmasını dileriz: Bükün, F., Sarı, E. ve Yücel, E. (2022). İç Grubun Çevreye Duyarlılık Normunun İhlaline Gösterilen Tepkilerde Duyguların Rolü (Poster Sunum). IV. Sosyal Psikoloji Kongresi.

Yayınlar

-Çoksan, S., Cingöz-Ulu, B., Sayılan, G. & Solak, N. (2022). İç grup özdeşimi ve iç grup yanlılığı: Grup normlarının rolü. [Ingroup identification and ingroup bias: The role of group norms] Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi, 24(1), 261-300. <http://dx.doi.org/10.16953/deusosbil.1037698>

-Düzgün, M., Sayılan, G. & Cingöz-Ulu, B. (2022). Sağ kanat yetkeçiliği: Kavramsallaştırma, ölçüm ve Türkiye'deki bulgulara dair sistematik bir derleme [Right-Wing Authoritarianism: Conceptualization, Measurement and a Systematic Review of Findings in Turkey.] Dil, Tarih ve Coğrafya Dergisi, 62(1), 25-51. <https://doi.org/10.33171/10.33171/dtcjournal.2022.62.1.2>

-Okay, D., Türkarlan, K. K., Çevrim, M., & Bozo, Ö. (2022). Sleep go away, I don't have much time left to live: Is bedtime procrastination related to perceived time left in life?. Journal of Turkish Sleep Medicine, 9(1), 57-63. <https://doi:10.4274/jtsm.galenos.2021.24119>

-Öksüz, M., Tosyalı, H., & Tosyalı, F. (Basım aşamasında). The link between supervisor support, servicing efficacy and job satisfaction among frontline hotel employees: An investigation in Turkey. Personnel Review.

-Sakallı, N., Rumeli, Y., & Şahin, M. N. (2022). Erkeklerin cinsiyetçiliğe tepkileri: Meşrulaştırma, kendini suskunlaştırma, yüzleşme ve kolektif hareket. Nesne, 10(23), 105-130. doi: 10.7816/nesne-10-23-07

-Taşkan, B., Gülerüz, E., & Toker-Gültaş, Y. (2022). The moderating role of emotion management in the relationship between mobbing and burnout. The Journal of Human and Work, 9(1), 1-14. <http://dx.doi.org/10.18394/iid.1012854>

-Türkarlan, K. K. (2022). Tekrarlama krizi ve psikoterapi etkililik çalışmaları. Psikoloji Çalışmaları, 42(1), 1-41. doi: <http://dx.doi.org/10.26650/SP2021-959170>

-Yılmaz, Ş., Özkan, T., & Öz, B. (2022). Organisational safety climate, professional driver behaviours, and crashes among a mixed group of professional drivers. Journal of Road Safety, 33(2), 5-16. <https://doi.org/10.33492/JRS-D-21-00054>

Sunumlar

-Bükün, F., Sarı, E., & Yücel, E. (2022, 11-12 Haziran). İç grubun çevreye duyarlılık normunun ihlaline gösterilen tepkilerde duyguların rolü (Poster Sunumu). IV. Sosyal Psikoloji Kongresi, İzmir.

-Cingöz-Ulu, B., Bükün, M. F., Yakın, S. & Koçak, Ö. (2022, 11-12 Haziran). Norm çatışmasına göre muhalefet: Gruba sadakat karşı çıkmayı gerektirir mi? (Sözlü bildiri) IV. Sosyal Psikoloji Kongresi, İzmir.

-İlgün, Y., Coşkun, M., Sarı, E., & İplikçi, A. B. (2022, 11-12 Haziran). Cinsiyet iç grubuyla özdeşim ve kadına yönelik şiddet karşı kolektif eylem niyetleri: Ahlaki kanaatlerin aracı ve cinsiyetin düzenleyici rolü (Panel içerisinde Sözlü Bildiri). IV. Sosyal Psikoloji Kongresi, İzmir.

-İlhan, Ç. F., Ülke, E., Urcelay, G., & Kışlal, S. (2022). Effect of systemic MK-801 administration on the consolidation of conditioned context aversion memory. Poster presented at the 8th International Symposium on Brain and Cognitive Science.

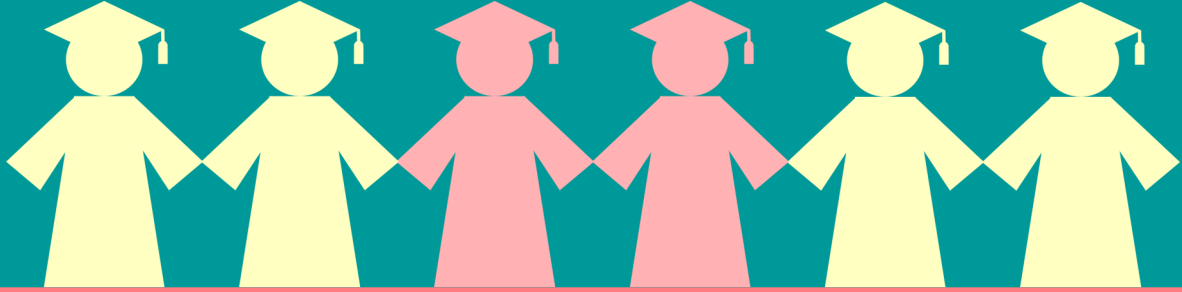
-Kışlal, S. (2022). Belleğin bütünleştirme sürecine müdahale ile beklentisel bulantının önlenmesi (Sözlü Sunum). Hacettepe Üniversitesi, Nörolojik Bilimler ve Psikiyatri Enstitüsü, Ankara.

-Şahin, S.M. & Sakallı, N. (2022, 11-12 Haziran). Romantik ilişkilerde kalıp yargılar, Türk TV dizilerini izleme ve cinsiyetçilik arasındaki ilişki (Poster Sunum). IV. Sosyal Psikoloji Kongresi, İzmir.

-Tosyalı, F. (2022, 11-12 Haziran). Sosyal ilişki dinamiklerinde algılanan partner duyarlılığının rolü (SPanel içerisinde Sözlü Bildiri). IV. Sosyal Psikoloji Kongresi, İzmir.

Tezler

- Prof. Dr. Nuray Sakallı danışmanlığındaki Emine Kaya Bican "Development of Attitudes toward Maternal Gatekeeping Scale and Its Associations with Ambivalent Sexism in Turkey" başlıklı doktora tezini,
- Prof. Dr. Bengi Öner Özkan danışmanlığındaki ve Doç. Dr. Mehmet Harma eş-danışmanlığındaki Ahmet Furkan Tosyalı, "Multidimensional Approach to Link between Trust and Health Before and After COVID-19: Nationwide Investigations Based on Social Capital Theory" başlıklı doktora tezini,
- Doç. Dr. Başak Şahin-Acar danışmanlığındaki ve Prof. Dr. Pasco Fearon eş-danışmanlığındaki Nazlı Akay, "The Family Dynamics in Nanny-Employed Families and Their Impact on the Cared Child" başlıklı doktora tezini,
- Prof. Dr. Reyhan Bilgiç danışmanlığındaki Sinem Fakılar, "The Effect of Job and Personal Resources on Employee Well-Being: A Conservation of Resources Perspective" başlıklı yüksek lisans tezini,
- Doç. Dr. Aslı Kılıç Özhan danışmanlığındaki Hatice Dedetaş, "The Joint Effect of Word Frequency and Output Interference in Recognition Memory: Test of a Model Prediction" başlıklı yüksek lisans tezini,
- başarıyla sunmuşlardır. Kendilerini ve danışmanlarını tebrik ediyoruz.

Dört Cevapta Doktora Tezim

Ad Soyad: Dr. Emine Kaya Bican

Başlık: Türkiye’de Anne Bekçiliği Tutumları Ölçeğinin Geliştirilmesi Ve Ölçeğin Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik İle İlişkisi

Konu Neydi? Tezimde, babaların ev işleri veya çocuk bakımı gibi alanlarda öğrenme ve gelişme fırsatlarının aneler tarafından engellendiğini/kısıtlandığını betimleyen "anne bekçiliği" kavramını inceledim. Bu kavrama dair ebeveynlerin tutumlarını ölçen bir ölçek geliştirdim. Bununla birlikte, anne bekçiliği ve çelişik duygulu cinsiyetçilik arasındaki ilişkileri inceledim.

Nasıl Çalışıldı? Tezimde nicel ve nitel yöntemleri harmanladığım 2 çalışma yaptım. Her iki çalışmaya en az bir çocuk sahibi ebeveynler katıldı. Nitel çalışmada katılımcılarla görüşmeler yaptım. Ardından nicel araştırmada ise bir anket çalışması yaptım.

Ne Bulundu? Araştırmamın sonuçlarına göre geçerli ve güvenilir bir tutum ölçeği geliştirerek bu konudaki literatüre katkı sağlanmış oldu. Bununla birlikte, anne bekçiliği tutumları ile ebeveynlerin çelişik duygulu cinsiyetçilik tutumları arasında anlamlı ilişkiler olduğu görüldü.

Neden Önemli? Anne bekçiliği, çocuk bakımındaki iş bölümünün daha kapsamlı şekilde değerlendirilmesine ve ebeveynlik dinamiklerini daha geniş bir perspektiften anlamamıza katkı sağlaması bakımından önem arz etmektedir. Ayrıca, anne bekçiliğinin toplumsal cinsiyet perspektifinden incelenmesi, çocuk bakımındaki iş bölümüne daha eşitlikçi bir bakışla yaklaşılmasına olanak sağlayacaktır. Bu bağlamda, ev içi görevlerin cinsiyetten bağımsız bir şekilde sahiplenilmesi için bu bulguların ileriye dönük eğitim ve/veya müdahale programlarının geliştirilmesine zemin oluşturacağına inanıyorum.

Dört Cevapta Doktora Tezim

Ad Soyad: Dr. Nazlı Akay

Başlık: Bakıcı İstihdam Eden Ailelerdeki Aile Dinamikleri ve Bakılan Çocuğa Etkisi

Konu Neydi? Bu doktora tezi ile çocuk bakıcılarının bakılan çocuğun psikolojik iyi oluşu üzerindeki olası etkilerini anlamayı amaçladık.

Nasıl Çalışıldı? İlk araştırmada, anne-bakıcı-çocuk oyun etkileşimini ev ziyareti ile gözlemleyerek, anneler ve bakıcılar arasındaki ortak anababalık dinamikleri, onların çocuğa yönelik duyarlılıkları ve çocuk iyi oluşu arasındaki bağlantıları inceledik. İkinci araştırmada ise, çevrimiçi bir anket aracılığıyla Türkiye ve Birleşik Krallık'ta annelerin ve babaların ailelerin bakıcı bakım süreçleri, bakıcı-aile ilişkileri ve çocuk iyi oluşu konusundaki algılarını keşfetmeye ve bakıcı-çocuk ilişkisi, çocuk iyi oluşu ve aile içi diğer ilişkiler arasındaki bağlantıları anlamaya çalıştık.

Ne Bulundu? Sonuçlar, bakıcı-çocuk ilişkisi ile çocuğun iyi oluşu arasında olumlu bir doğrudan ilişkiye ve anabababakıcı ve anababa-çocuk ilişkilerinin bu ilişki üzerinde görece zayıf bir dolaylı etkisine işaret etmiştir.

Neden Önemli? Bu tez, çocuk bakıcılarının ve çocuk iyi oluşu üzerindeki etkilerinin anlaşılması açısından alanyazındaki ilk nitel adım olarak önemlidir. İleride çocuk bakıcılarına ve onların çocuk ile aile iyi oluşuna yaptığı katkılar hakkında daha fazla bilginin de edinilmesiyle birlikte, bakım kalitesine, bakıcı eğitimine ve çocuk gelişiminin bakıcı desteğiyle desteklenmesine yönelik çalışmalar ve uygulamalar geliştirilebilir.

Dört Cevapta Doktora Tezim

Ad Soyad: Dr. Ahmet Furkan Tosyalı

Başlık: COVID-19 Öncesi ve Sonrası Güven ve Sağlık Arasındaki Bağlantıya Çok Boyutlu Yaklaşım: Sosyal Sermaye Teorisine Dayalı Ulusal Araştırmalar

Konu Neydi? Tez çalışmasında, çeşitli sosyal ilişki türlerinde (ör. yakın ilişkiler, otorite/devlet kurumları) duyulan güven hissini öznel sağlık değerlendirmesiyle olan ilişkisinin COVID-19 öncesi ve sonrasında ayrı ayrı incelenmesi amaçlanmıştır.

Nasıl Çalışıldı? İlk olarak, pilot bir çalışmayla (N=363) kullanılacak olan materyallerin istatistiksel açıdan uygunluğu ve ilk sonuçların mevcut hipotezlerle ne derece tutarlı olduğu incelenmiştir. Sonrasında, COVID-19 pandemi sürecinde Türkiye'de temsili bir örneklemde (N= 1955) anket çalışması uygulanmıştır. Sonuçların tekrarlanabilirliğini COVID-19 öncesiyle kıyaslayabilmek adına 2017-2020 yılları arasında Dünya Değerler Anketi vasıtasıyla verisi toplanmış ve tez çalışmasının dahil edilme kriterlerine uygun 69 ülkeden temsili örneklemelerde (N = 114.774) aynı hipotezler incelenmiştir.

Ne Bulundu? Araştırma sonuçlarına göre yakın ilişkilerde ve kurumlara karşı duyulan güven, özellikle COVID-19 gibi afet/felaket zamanlarında bireylerin öznel sağlık değerlendirmelerinde koruyucu bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Neden Önemli? Mevcut tez çalışması literatüre kuramsal açıdan orijinal, pratik açıdan ise uygulanabilir öneriler sunmaktadır. Çeşitli sosyal ilişki dinamiklerinde güvenin derecesiyle tanımlanan sosyal sermaye zenginliğinin sağlık çıktılarıyla olumlu ilişkisi farklı temsili örneklemelerde bağlamsal faktörler (afet/felaket zamanı ve farklı ülkelerden veriler) göz önünde bulundurularak tekrarlanmıştır. COVID-19 gibi afet zamanlarında hükümetler gerekli önlemleri alma noktasında çeşitli sebeplerden ötürü (ör. finansal, siyasi) gecikebilir. Böylesi zamanlar tecrübe edilmeden önce hem bireysel hem de toplumsal düzeyde güven hissi üzerinden tanımlanan sosyal sermaye stokunu zenginleştirmeye yönelik karar vericiler, politika yapıcılar ve uzmanlar tarafından atılacak adımlar sağlık çıktıları açısından koruyucu olacaktır.

2021-2022 Bahar Döneminde Lisans ve Lisansüstü Programlarımızdaki Ek Görevli Hocalarımız

REYHAN BİLGİÇ

“PSY 3690 - Workshop in Industrial and Organizational Psychology” dersini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

ÇAĞAY DÜRÜ

“PSY440 - Topics in Clinical Psychology” dersini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

ADONİS ÇİĞDEM ERKUNT KANOĞLU

“PSY351 - Topics in Social Psychology” dersini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

DİLAY KARADÖLLER

“PSY321 - Cognitive Development” dersini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

KEMAL ÖZKUL

“PSY2502 - Freud: Development of Psychoanalysis” dersini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

EMİNE TUNA ULAŞAN ÖZGÜLE

“PSY 1010 - General Psychology” ve “PSY1410 - Understanding Social Behavior” derslerini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

ELİF ÜNAL

“PSY541 - Issues in Clinical Psychology” dersini verdiği için kendisine teşekkürlerimizi sunarız.

Bunları Biliyor Muydunuz?

Sosyal Psikoloji doktora programı öğrencilerimiz ve araştırma görevlilerimizden Muhammet Coşkun'un bizimle paylaşmış olduğu, yakın zamanda yayınlanmış araştırmasına göre;

-COVID-19 pandemisi ile birlikte online bağımlılıkların daha da yaygınlaştığını,

-“Sosyal ölüm öpücüğü” olarak da tanımlanan sosyal dışlanmanın gençlerde İnternet bağımlılığını arttırdığını,

-Kendini affedebilen ya da kendine şefkat duyan bireylerin sosyal dışlanmanın zararlı etkilerinden daha az etkilendiklerini ve bağımlılıklara karşı daha dirençli olduklarını,

-Kendini affetme gibi bilinçli farkındalığı yüksek bireylerin de sosyal dışlanmaya karşı daha bağışık olduğunu ve İnternet bağımlısı olma risklerinin daha düşük olduğunu,

biliyor muydunuz?

